

**Katarzyna
Fortak-Karasińska
i Sławomir
Karasiński**
radcy prawni,
partnerzy
Fortak & Karasiński
Radcowie Prawni

Zagraniczne niuanse

Przedsiębiorcy często nie dbają o wybór sądu, który będzie rozstrzygał ewentualne spory z zagranicznymi partnerami, oraz reguł, jakimi będzie się on przy tym kierował

Polska praktyka umów zawieranych z kontrahentem zagranicznym wskazuje, że jej strony często ograniczają się do merytorycznych uzgodnień, pomijając zagadnienia prawne. Zdarzają się nawet umowy ustne, których jedynym potwierdzeniem jest treść wystawionej faktury VAT.

W razie powstania sporu przedsiębiorca musi najpierw ustalić, który sąd będzie uprawniony do jego rozstrzygnięcia. Częstym błędem jest bezkrytyczne kierowanie sprawy do sądu polskiego bez sprawdzenia jego właściwości, co może prowadzić do odrzucenia pozwu. Tymczasem, przynajmniej w UE, są reguły normujące kwestie jurysdykcji. Sprawę można uprościć poprzez zapisanie w umowie klauzuli zawierającej wskazanie, jaki sąd czy też trybunał arbitrażowy będzie kompetentny do rozstrzygnięcia powstających sporów.

Takie klauzule zawierają obecnie dość często opis wieloetapowego postępowania, dając stronom szansę najpierw na nego-

cjacje, następnie mediację, a gdy żadna z tych metod ADR (ang. alternative dispute resolution) nie przyniesie rezultatu – na skierowanie sprawy do sądu cywilnego czy arbitrażowego.

Kolejną ważną kwestią jest ustalenie prawa materialnego, któremu podlega umowa. Podkreślenia wymaga nie zawsze dostrzegany fakt, że jest to osobne zagadnienie od wyboru sądu (np. niemiecki może orzekać, kierując się prawem polskim). Kwestia ta najczęściej jest rozwiązywana na podstawie reguł prawa prywatnego międzynarodowego kraju siedziby tego sądu, który będzie sprawę rozstrzygał. W UE oznacza to konieczność ustalenia, które ze świadczeń stron jest najbliższej związane z umową. Będzie to zazwyczaj świadczenie dla niej charakte-

rystyczne. W grę nie wchodzi tu zapłata, która nie zawiera cech odróżniających umowę. Po ustaleniu świadczenia charakterystycznego sąd zastosuje prawo tego kraju, w którym strona zobowiązana do jego wykonania ma swoją siedzibę. Z pomocą przyjdą mogą wiążące Polskę umowy międzynarodowe, jak np. Konwencja Wiedeńska w sprawie prawa właściwego dla umów międzynarodowej sprzedaży towarów, z normami podlegającymi bezpośredniemu stosowaniu.

Uregulowanie podstawowych zagadnień w umowie pozwala uniknąć ryzyka związanego z niepewnością co do miejsca, w którym będzie prowadzone postępowanie sądowe, oraz co do przepisów, na podstawie których spór zostanie rozstrzygnięty. Oczywiście strony powinny dążyć do precyzyjnego uregulowania także innych postanowień umownych, istotnych z punktu widzenia relacji biznesowej.

Katarzyna Fortak-Karasińska

K.Fortak-Karasińska@FandK.com.pl

Sławomir Karasiński

S.Karasiński@FandK.com.pl

INFO

Fortak & Karasiński
Radcowie Prawni Sp. p.
www.fandk.com.pl